

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0824U002219

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 13-06-2024

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Шпортенко Ірина Анатоліївна

2. Iryna Shportenko

Кваліфікація: 222

Ідентифікатор ORCID ID: 0009-0005-4940-5089

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 222

Назва наукової спеціальності: Медицина

Галузь / галузі знань: охорона здоров'я

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: 14.01.01- Акушерство та гінекологія

Дата захисту: 02-07-2024

Спеціальність за освітою: Лікувальна справа

Місце роботи здобувача:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): ID5862

Повне найменування юридичної особи: ***INCORRECT INFORMATION*** Державна установа "Інститут педіатрії, акушерства і гінекології імені академіка О. М. Лук'янової Національної академії медичних наук України"

Код за ЄДРПОУ: 02012022

Місцезнаходження: вул. П. Майбороди, Київ, 04050, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія медичних наук України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: ***INCORRECT INFORMATION*** Державна установа "Інститут педіатрії, акушерства і гінекології імені академіка О. М. Лук'янової Національної академії медичних наук України"

Код за ЄДРПОУ: 02012022

Місцезнаходження: вул. П. Майбороди, Київ, 04050, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія медичних наук України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 76.29.48

Тема дисертації:

1. Удосконалення лікування запальних захворювань статевих органів викликаних інфекціями, що передаються статевим шляхом, у жінок фертильного віку на тлі вживання наркотичних та психотропних речовин.
2. Improving the treatment of inflammatory diseases of the genital organs caused by sexually transmitted infections in women of childbearing age against the background of the use of narcotic and psychotropic substances.

Реферат:

1. Клініко-статистичні та соціологічні дослідження визначили, що існує значна превалентність наркотичної залежності у віковій категорії жінок 31-35 років. При цьому з залежністю від декількох наркотичних речовин було 64,0 % жінок, з залежністю від опіоїдів - 40,0 % жінок, а з залежністю від снодійних чи седативних речовин було у віці від 36 до 40 років - 50,0 %. Виявлено, що тривалість вживання наркотиків зазвичай

коливається від 1 до 5 років. Аналіз стану мікробіоценозу урогенітальних органів у обстежених жінок виявив асоціативні форми бактеріально-грибкової контамінації, з високим рівнем патогенних мікроорганізмів, включаючи золотистий $10^{5,7}$ КУО/мл та епідермальний стафілококи (з гем.) $10^{6,2}$ КУО/мл, ешеріхії $10^{6,3}$ КУО/мл, гриби роду *Candida* $10^{5,8}$ КУО/мл, хламідії 35,0 %, уреаплазма 30,0 %, вірус статевого герпеса 45,0 %. Виявлені істотні зміни в імунній відповіді, зокрема збільшення концентрацій імуноглобулінів G, A та аномалії в рівнях лізоциму. Порушення менструальної функції спостерігались у вигляді гіперполіменореї у 36,7 %, аменореї у 30,0 %, олігоменореї у 13,4,0 % та ациклічні маткові кровотечі у 16,7 % обстежених жінок. Порушення гормонального гомеостазу проявлялось достовірним зниженням концентрації ЛГ в I фазу циклу, ($p < 0,05$) та підвищенням його концентрації в II фазу циклу. Секреція ФСГ відрізнялась значним підвищенням рівня цього гормону, як в I фазу так і в II фазу менструального циклу (МЦ). Концентрація статевих гормонів у обстежених жінок мала фазовий характер, але показники концентрації естрадіолу в I фазу та II фазу МЦ достовірно відрізнялись від показників у жінок групи контролю. Секреція прогестерону була збільшеною, як в I фазу так і в II фазу МЦ, ($p < 0,05$). Відмічено збільшення концентрації стрес-асоційованих гормонів в крові пролактину і кортизолу у таких жінок. Серед психоемоційних особливостей таких жінок спостерігаються значні невротичні розлади, високі рівні стресу та тривожності, що вимагає цілісного психотерапевтичного втручання для покращення соціальної адаптації та якості життя. Морфологічний аналіз підтвердив наявність глибоких цитологічних змін у структурі статевих органів, що корелює з високим ризиком розвитку патологій шийки матки, акцентуючи на важливості профілактики та раннього виявлення змін. Аналіз перекисного окислення ліпідів (ПОЛ) виявив зниження антиоксидантної активності, що свідчить про оксидативний стрес та необхідність корекції антиоксидантної захисту організму. Наукова новизна одержаних результатів. Вперше на основі клініко-статистичних та соціологічних досліджень проведених у жінок фертильного віку, які вживають наркотичні та психотропні речовини з'ясовано особливості стану репродуктивного здоров'я (РЗ) та факторів ризику його порушень. Визначено стан біотопів органів репродуктивної системи та особливості стану імунітету у жінок з хронічними запальними захворюваннями статевих органів (ХЗЗСО) викликаних інфекціями, що передаються статевим шляхом (ІПСШ), які вживають наркотичні та психотропні речовини. З'ясовано, що серед порушень РЗ у жінок з ХЗЗСО, викликаних ІПСШ, які вживають наркотичні та психотропні речовини часто зустрічаються порушення менструальної функції, тому, визначені особливості гормонального балансу та рівнем гормонів, пов'язаних зі стресом. З'ясовані морфофункціональні зміни в статевих органах у жінок з ХЗЗСО, які вживають наркотичні та психотропні речовини. Визначено особливості ПОЛ біологічних мембран клітин організму у ЖФВ на тлі вживання наркотичних та психотропних речовин та перебіг і розвиток ХЗЗСО у таких жінок та розвиток змін РЗ. На основі визначення стану різних органів і систем організму цих жінок вперше визначені патогенетичні взаємозв'язки між з ХЗЗСО, станом РЗ і вживанням наркотичних та психотропних речовин. З урахуванням отриманих результатів будуть розроблені лікувально-профілактичні заходи, направлені на покращення стану РЗ жінок з ХЗЗСО, які вживають наркотичні та психотропні речовини. Практичне значення отриманих результатів. В практику охорони здоров'я запропонована система надання медичної допомоги жінкам з запальними захворюваннями статевих органів викликаними ІПСШ. Визначені сучасні критерії діагностики цієї групи запальних захворювань у обстежених жінок та удосконалені методи їх лікування та профілактики. Основні положення дисертаційного дослідження впроваджені в практичну діяльність та учбовий процес медичних та учбових закладів України.

2. Clinical-statistical and sociological studies have determined that there is a significant prevalence of drug addiction in the age category of women 31-35 years old. At the same time, 64.0% of women were addicted to several narcotic substances, 40.0% were addicted to opioids, and 50.0% were addicted to sleeping or sedative substances aged 36 to 40 years. It was found that the duration of drug use usually ranges from 1 to 5 years. Analysis of the microbiocenosis of the urogenital organs in the examined women revealed associative forms of bacterial and fungal contamination, with a high level of pathogenic microorganisms, including aureus $10^{5.7}$ CFU/ml and epidermal staphylococcus (with hem.) $10^{6.2}$ CFU/ml, escherichia $10^{6.3}$ CFU /ml, *Candida* fungi $10^{5.8}$ CFU/ml, chlamydia 35.0%, ureaplasma 30.0%, genital herpes virus 45.0%. Significant changes in the immune response were

revealed, including increased concentrations of immunoglobulins G and A and abnormalities in lysozyme levels. Disorders of menstrual function were observed in the form of hyperpolymenorrhea in 36.7%, amenorrhea in 30.0%, oligomenorrhea in 13.4.0%, and acyclic uterine bleeding in 16.7% of the examined women. Violation of hormonal homeostasis was manifested by a significant decrease in the concentration of LH in the first phase of the cycle ($p < 0.05$) and an increase in its concentration in the second phase of the cycle. FSH secretion was distinguished by a significant increase in the level of this hormone, both in the I phase and in the II phase of the menstrual cycle (MC). The concentration of sex hormones in the examined women had a phasic nature, but the indicators of the concentration of estradiol in the I phase and the II phase of MC were significantly different from the indicators in women of the control group. Progesterone secretion was increased both in the 1st phase and in the 2nd phase of MC ($p < 0.05$). An increase in the concentration of stress-associated hormones in the blood of prolactin and cortisol was noted in such women. Among the psychoemotional characteristics of such women, there are significant neurotic disorders, high levels of stress and anxiety, which requires holistic psychotherapeutic intervention to improve social adaptation and quality of life. Morphological analysis confirmed the presence of deep cytological changes in the structure of the genital organs, which correlates with a high risk of developing cervical pathologies, emphasizing the importance of prevention and early detection of changes. Analysis of lipid peroxidation revealed a decrease in antioxidant activity, which indicates oxidative stress and the need to correct the body's antioxidant defenses. Scientific novelty of the obtained results. For the first time, on the basis of clinical-statistical and sociological studies conducted among women of childbearing age who use narcotic and psychotropic substances, the specifics of the state of reproductive health (RH) and risk factors for its disorders have been clarified. The state of the biotopes of the organs of the reproductive system and the peculiarities of the state of immunity in women with STDs caused by STIs who use narcotic and psychotropic substances were determined. It has been found that menstrual disorders are common among women with STDs caused by STIs who use narcotic and psychotropic substances, therefore, the peculiarities of hormonal balance and the level of stress-related hormones have been determined. The morphofunctional changes in the genitals of women with CKD who use narcotic and psychotropic substances have been clarified. The peculiarities of the LPO of the biological membranes of the body's cells in women with FP against the background of the use of narcotic and psychotropic substances, as well as the course and development of CKD in such women and the development of changes in RH have been determined. Based on the determination of the state of various organs and systems of the body of these women, the pathogenetic interrelationships between the CKD, the RR condition, and the use of narcotic and psychotropic substances were determined for the first time. Taking into account the obtained results, therapeutic and preventive measures will be developed, aimed at improving the health status of women with CKD who use narcotic and psychotropic substances. Practical significance of the obtained results. In the practice of health care, a system of providing medical assistance to women with inflammatory diseases of the genital organs caused by STIs is proposed. Modern diagnostic criteria for this group of inflammatory diseases in examined women and improved methods of their treatment and prevention were determined. The main provisions of the dissertation research are implemented in the practical activity and educational process of the medical and educational institutions of Ukraine.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Науки про життя, нові технології профілактики та лікування найпоширеніших захворювань

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Впровадження нових технологій та обладнання для якісного медичного обслуговування, лікування, фармацевтики

Підсумки дослідження: Нове вирішення актуального наукового завдання

Публікації:

- Подольський Вл.В., Медведовська Н.В., Подольський В.В., Шпортенко І.А., Стовбан І.В. Особливості гормональних змін у жінок з хронічними інфекційними захворюваннями статевих органів на тлі наркозалежності // Проблеми ендокринної патології No 3, 2023 – С. 61-68
- Подольський Вл.В., Шпортенко І.А., Пустовалова О.І. Вплив вживання психоактивних речовин та інфекцій, що передаються статевим шляхом на цитологічний стан шийки матки //Український журнал «Перинатологія і педіатрія». – № 4 (96), 2023. – С. 32-36
- Подольський Вл.В., Подольський В.В., Шпортенко І.А., Пустовалова О.І., Стрижак С.К. Вплив наркотичної залежності на рівні перекісного окислення ліпідів у жінок з хронічними запальними захворюваннями статевих органів, викликаними інфекціями, що передаються статевим шляхом // Український журнал «Перинатологія і педіатрія» - № 1, 2024. – С. 33-35

Наукова (науково-технічна) продукція: методичні документи; аналітичні матеріали

Соціально-економічна спрямованість: поліпшення якості життя та здоров'я населення, ефективності діагностики та лікування хворих

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами: 0119U103977; 0122U201740

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Подольський Володимир Васильович
2. Volodymyr Podolskyi

Кваліфікація: д.мед.н., 14.01.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-2875-6195

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Державна установа «Всеукраїнський центр материнства та дитинства Національної академії медичних наук України»

Код за ЄДРПОУ: 45460659

Місцезнаходження: вул. Платона Майбороди, Київ, 04050, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Національна академія медичних наук України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Нікітіна Ірина Миколаївна

2. Irina Nikitina

Кваліфікація: д. мед. н., професор, 14.01.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-6595-2502

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Сумський державний університет

Код за ЄДРПОУ: 05408289

Місцезнаходження: вул. Харківська, Суми, Сумський р-н., 40007, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Шатилевич Катерина Леонідівна

2. Kateryna Shatylovytch

Кваліфікація: д. мед. н., професор, 14.01.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-8465-0355

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Львівський національний медичний університет імені Данила Галицького

Код за ЄДРПОУ: 02010793

Місцезнаходження: вул. Пекарська, Львів, 79010, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Корнацька Алла Григорівна

2. Alla Kornatska

Кваліфікація: д.мед.н., професор, 14.01.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-2875-6195

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: ***INCORRECT INFORMATION***Державна установа

"Інститут педіатрії, акушерства і гінекології імені академіка О. М. Лук'янової Національної академії медичних наук України"

Код за ЄДРПОУ: 02012022

Місцезнаходження: вул. П. Майбороди, Київ, 04050, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія медичних наук України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Дубчак Алла Єфремівна

2. Alla Y. Dubchak

Кваліфікація: д. мед. н., професор, 14.01.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-6643-7200

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: ***INCORRECT INFORMATION*** Державна установа

"Інститут педіатрії, акушерства і гінекології імені академіка О. М. Лук'янової Національної академії медичних наук України"

Код за ЄДРПОУ: 02012022

Місцезнаходження: вул. П. Майбороди, Київ, 04050, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія медичних наук України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Трохимович Ольга Віталіївна

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Трохимович Ольга Віталіївна

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Квашніна Л.В.

Реєстратор

Юрченко Тетяна Анатоліївна

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна